

Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolas- kutietojen julkaisemisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) kiittää mahdollisuudesta toimittaa lausunto määräajan jälkeen.

On erinomaista, että julkisten hankintojen läpinäkyvyyteen etsitään kunnianhimoista ratkaisua. Hankintoihin liittyvää tietoa on, mutta se on valitettavan hajallaan ja vaikeasti yhdisteltävissä. Vain riittävällä ja oikea-aikaisella tiedolla voidaan hankintoja johtaa, ja muun muassa lisätä niiden houkuttelevuutta ja näin tarjota yrityksentälle uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Tarve tietovarannolle on ilmeinen.

Hankintatietovarannon keskeisimpiä tehtäviä tulee olla, että se mahdollistaa yrityksille entistä paremmin markkina-analyysin tekemisen, liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamisen ja investointien ennakoinnin. Tietoa tulee saada myös alueellisista markkinapuutteista ja niiden syistä.

Julkiset hankinnat kärsivät kroonisesti tarjoajien puutteesta, ja tällä on merkittäviä, kustannusta nostavia seurauksia. Tätä tehtävää ei kuitenkaan pidä toteuttaa niin, että hallinnollinen taakka yrityksille kasvaa merkittävästi, ja näin hankinnat koetaan entistään vastenmielisimmiksi.

Tietovarannon suunnittelussa on pystyttävä tekemään kompromisseja. Tällä tarkoitamme järjestelmällä saatujen hyötyjen, siitä aiheutuvien kustannusten ja hallinnollisen taakan tasapainoa. On syytä luopua tavoittelemasta sellaisia raportointi- ja ilmoitusvelvoitteita, jotka eivät ole täysin välttämättömiä tietoja tulevia käyttäjätarpeita silmällä pitäen. Automaattiseen tietojen koontiin tulee panostaa, vaikka se edellyttäisi sitten kompromisseja sisältöjen tarkkuuteen. Tältä osin yhdyimme Hanselin lausunnossa esille nostettuun huoleen.

Realistinen kustannusarvio on välttämätön, ja sen tulisi sisältyä arviointiin. Kustannusanalyysi edellyttää riippumattoman tahon tekemää arviota.

EK kannattaa markkinavuoropuhelun julkaisemista erillisellä ilmoitustyyppillä. Sillä on positiivisia vaikutuksia tarjoamishalukkuuteen ja hankintaprosesseihin yleisesti.

Toivomme, että nykytilan kuvaus päivitetään vastaamaan jo saatavilla olevilla vuoden 2023 tiedoilla. Muutos on merkittävä vuoteen 2022 verrattuna, johon tuen sote- ja pelastustoimen uudelleen järjestämisestä.

On myös muistutettava, että lisääntyneet suoraankinnat ilman kilpailutusta voivat nostaa ja pääasiassa nostavat kustannuksia, tehdään niitä sitten omilta

sidosyksiköiltä taikka yksityisiltä. Kun ei kilpailuteta, ei hintatasosta aidosti voi olla tietoa.

Arviomuistiossa on kovin vähän arvioitu tietovarannon positiivisia vaikutuksia kilpailulle sekä julkisten hankintojen säästöpotentiaalia. Vaikutusarviointia tältä osin toivomme lisättävän. Kunnioittaen, Annaliisa Oksanen johtava asiantuntija